MDC.

CONSEIL D'ETAT RAAD VAN STATE
LEGISLATION - WETGEVING
15 -07- 1986
Transmis à M. Coordination
Overgemaakt aan de H.

L. 17.393/8.

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 7 juli 1986 door de Eerste Minister verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit nr. "tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen", heeft op 9 juli 1986 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, huitième chambre, saisi par le Premier Ministre, le 7 juillet 1986, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal n° "modifiant l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants", a donné le 9 juillet 1986 l'avis suivant :

ALGEMENE OPMERKINGEN.

1. De wijzigingen welke de Regering met het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit beoogt aan te brengen in het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen, komen neer op wat volgt :

a) de mogelijkheid welke de thans geldende regeling aan de vrouwen biedt om de ingangsdatum van hun pensioen met hoogstens 5 jaar te vervroegen vóór de leeftijd van 60 jaar, wordt - met ingang van 1 januari 1987 - opgeheven (artikelen 1, 4, 8 en 9 van het ontwerp);

b) de vergoeding wegens loopbaanonderbreking als bedoeld in de artikelen 100 en 101 van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen, wordt - net zoals de sociale uitkeringen wegens ziekte, invaliditeit en onvrijwillige werkloosheid - aangemerkt als een vervangingsinkomen, dat de toekenning van het gezinspensioen aan de echtgenoot of echtgenote (artikel 2 van het ontwerp) of de toekenning van het pensioen aan de gerechtigde (artikel 5) in de weg staat; zoals het geval is met de andere sociale uitkeringen wordt die vergoeding niet in aanmerking genomen voor de berekening van de bestaansmiddelen die eventueel in mindering moeten worden gebracht van het toekenbaar pensioenbedrag (artikel 3 van het ontwerp);

c) aan de Koning wordt de bevoegdheid gegeven om "de uitbetalingsvoorwaarden van het pensioenbedrag dat betrekking heeft op de maand waarin het overlijden plaatsvindt en dat nog niet werd uitgekeerd, te herzien" (verslag aan de Koning, blz. 3, punt 2) (artikel 6 van het ontwerp).

.../...

2. Als rechtsgrond voor de ontworpen regeling wordt, in de aanhef van het ontwerp, artikel 1, 2° en 3°, van de wet van 27 maart 1986 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning, aangevoerd.

Luidens deze bepaling kan de Koning, "met het oog op het economisch en financieel herstel, de vermindering van de openbare lasten ... alsmede het financieel evenwicht, de beheersing van de uitgaven en de beveiliging van de stelsels van de sociale zekerheid ... bij in Ministerraad overlegde besluiten alle nuttige maatregelen nemen ten einde :

.....

2° de openbare uitgaven te beheersen, te beperken of te verminderen, ... meer bepaald :

.....

b) door het bedrag, de voorwaarden en toekenningsmodaliteiten van de subsidies, vergoedingen, uitkeringen en andere uitgaven vast te stellen die ... ten laste van de Staat zijn;

.....

3° de reglementering, de financiering, de organisatie, de werking en de controle van de verschillende stelsels en sectoren van de sociale zekerheid aan te passen of te wijzigen ...".

Op grond van de in het verslag aan de Koning opgenomen gegevens en de ter zake aan de Raad van State verstrekte toelichting kan worden aangenomen dat de ontworpen regeling, naar voorwerp en oogmerk, kan worden ingepast in de aangehaalde bepaling van de wet van 27 maart 1986.

.../...

Wat inzonderheid de na te streven vermindering van de openbare lasten betreft, werd bevestigd dat de in artikel 7 van het ontwerp vermelde vermindering van de Rijkssubsidie ten bedrage van 31,2 miljoen frank - vóór indexatie - het reële becijferde besparingsresultaat is van de globale (1) ontworpen regeling.

BIJZONDERE OPMERKINGEN.

Aanhef.

De verwijzing, in het eerste lid van de aanhef, naar artikel 4, § 2, van de wet van 27 maart 1986, welke bepaling niet de rechtsgrond vormt van het ontwerp-besluit, dient te worden geschrapt.

Artikel 6.

Dit artikel strekt ertoe nader de grenzen te omschrijven (2) van de door artikel 31, 6°, van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 aan de Koning opgedragen bevoegdheid

.../...

---

(1) De uitgavenverhoging die het gevolg kan zijn van de bepaling van artikel 3 van het ontwerp in verband met het niet in aanmerking nemen van de vergoeding voor loopbaanonderbreking voor de berekening van de bestaansmiddelen die in sommige - steeds zeldzamere - gevallen in mindering moeten worden gebracht van het pensioenbedrag, zou ruimschoots worden gecompenseerd door de regeling van de artikelen 2 en 5 van het ontwerp die cumulatie van de vergoeding voor loopbaanonderbreking met het pensioen verbiedt.

(2) Verslag aan de Koning, blz. 3, punt 2.

om te bepalen "... aan wie, bij overlijden van een gerechtigde, de vervallen en niet betaalde termijnen van ... (de) uitkeringen worden betaald ...".

Die precisering bestaat hierin dat voortaan aan de Koning wordt opgedragen te bepalen "(welke) de vervallen en niet betaalde uitkeringen (zijn) waarvan de betaling na het overlijden van de gerechtigde mag plaatsvinden, de personen aan wie zij worden betaald ...".

Luidens het verslag aan de Koning (blz. 2, tweede lid, en blz. 3, punt 2) wordt met die ruimere bevoegdheidsopdracht alleen de herziening beoogd van de "uitbetalingsvoorwaarden voor het pensioenbedrag dat betrekking heeft op de maand waarin het overlijden plaatsvindt en dat nog niet werd uitgekeerd".

Die beperkte draagwijdte van de ontworpen bepaling zou met zoveel woorden uit de tekst ervan moeten blijken.

Artikel 8.

Met dit artikel wordt beoogd, bij overgangsmaatregel, het behoud te waarborgen van de vóór 1 januari 1987, met toepassing van de artikelen 3, § 1, en 28, § 2, van het koninklijk besluit nr. 72, verkregen rechten in verband met het vervroegd pensioen (vóór de leeftijd van 60 jaar) en in verband met de leeftijd vanaf dewelke geen rekening meer wordt gehouden met vermeerderingen van de bestaansmiddelen.

Men vervange in fine van dit artikel de woorden "... de pensioenen die daadwerkelijk vóór 1 januari 1987 zijn ingegaan" door "... de pensioenen waarop vóór 1 januari 1987 een recht is verkregen".

+

In de Franse tekst van de toelichting die het verslag aan de Koning geeft bij artikel 3 van het ontwerp, moet klaarblijkelijk worden gelezen "n'est pas prise en considération" in plaats van "est prise en considération".

OBSERVATIONS GENERALES.

1. Les modifications que le projet d'arrêté royal soumis à l'avis du Conseil d'Etat entend apporter à l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants, s'analysent comme suit :

a) la possibilité que la réglementation actuellement en vigueur offre aux femmes d'avancer la date de prise de cours de leur pension de maximum 5 ans avant l'âge de 60 ans est supprimée à partir du 1er janvier 1987 (articles 1er, 4, 8 et 9 du projet);

b) l'indemnité d'interruption de carrière au sens des articles 100 et 101 de la loi de redressement du 22 janvier 1985 contenant des dispositions sociales, est considérée - tout comme les prestations sociales pour cause de maladie, d'invalidité ou de chômage involontaire - comme un revenu de remplacement qui fait obstacle à l'octroi de la pension au taux ménage à l'époux ou à l'épouse (article 2 du projet) ou à l'octroi de la pension au bénéficiaire (article 5); comme c'est le cas pour les autres prestations sociales, il n'est pas tenu compte de cette indemnité pour le calcul des ressources qui doivent éventuellement être déduites du montant de la pension à attribuer (article 3 du projet);

c) le Roi se voit attribuer le pouvoir de "revoir les conditions de paiement de la mensualité de la pension due pour le mois du décès mais non encore payée" (rapport au Roi, p. 3, point 2) (article 6 du projet).

.../...

2. Le préambule du projet invoque comme fondement légal de la réglementation envisagée, l'article 1er, 2° et 3°, de la loi du 27 mars 1986 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi.

Aux termes de cette disposition, le Roi peut "afin d'assurer le redressement économique et financier, la diminution des charges publiques ... ainsi que l'équilibre financier, la maîtrise des dépenses et la sauvegarde des régimes de sécurité sociale ... par arrêtés délibérés en Conseil des Ministres, prendre toutes les mesures utiles en vue :

.....

2° de maîtriser, de limiter ou de réduire les dépenses publiques ... plus précisément :

.....

b) en fixant le montant, les conditions et les modalités d'octroi des subventions, indemnités, allocations et dépenses d'autre nature qui sont ... à charge de l'Etat;

.....

3° d'adapter ou de modifier la réglementation, le financement, l'organisation, le fonctionnement et le contrôle des différents régimes et secteurs de sécurité sociale ...".

Sur la base des éléments indiqués dans le rapport au Roi et des renseignements communiqués au Conseil d'Etat, il peut être admis que la réglementation en projet s'inscrit, quant à son objet et à son but, dans le cadre de la disposition précitée de la loi du 27 mars 1986.

En ce qui concerne plus particulièrement la diminution des charges publiques à rechercher, il a été confirmé que la réduction,prévue par l'article 7 du projet, de la subvention de l'Etat à concurrence de 31,2 millions de francs - avant indexation - représente le résultat chiffré réel des économies découlant de l'ensemble de la réglementation envisagée (1).

OBSERVATIONS PARTICULIERES.

Préambule.

Il y a lieu de supprimer la référence que l'alinéa 1er du préambule fait à l'article 4, § 2, de la loi du 27 mars 1986, cette disposition ne constituant pas le fondement légal de l'arrêté en projet.

Article 6.

Cet article a pour objet de préciser les limites (2) du pouvoir que l'article 31, 6°, de l'arrêté royal n° 72 du

.../...

---

(1) L'augmentation des dépenses qui peut résulter de la disposition de l'article 3 du projet concernant la non prise en considération de l'indemnité d'interruption de carrière pour le calcul des ressources qui dans certains cas - de plus en plus rares - doivent être déduites du montant de la pension, serait largement compensée par la disposition des articles 2 et 5 du projet qui interdit le cumul de l'indemnité d'interruption de carrière avec la pension.

(2) Rapport au Roi, p. 3, point 2.

10 novembre 1967, confère au Roi de désigner "les personnes à qui sont versées, en cas de décès d'un bénéficiaire, les arrérages échus et non payés de ces prestations ...".

La précision consiste en ce que le Roi est désormais chargé de déterminer "(quelles sont) les prestations échues et non payées dont le paiement peut être effectué après le décès du bénéficiaire, les personnes à qui elles sont payées ...".

Aux termes du rapport au Roi (p. 2, alinéa 2, et p. 3, point 2), cette habilitation plus large a uniquement pour objet la révision des "conditions de paiement de la mensualité de la pension due pour le mois du décès mais non encore payée".

La portée limitée de la disposition en projet devrait être indiquée expressément dans le texte même de celle-ci.

Article 8.

Cet article vise à garantir, à titre de mesure transitoire, le maintien des droits qui ont été acquis avant le 1er janvier 1987, par application des articles 3, § 1er, et 28, § 2, de l'arrêté royal n° 72, en ce qui concerne la pension anticipée (avant l'âge de 60 ans) et l'âge à partir duquel il n'est plus tenu compte d'éventuelles augmentations des ressources.

.../...

A la fin de cet article, il conviendrait de remplacer les mots " ... aux pensions qui ont pris cours effectivement avant le 1er janvier 1987" par les mots " ... aux pensions dont le droit a été acquis avant le 1er janvier 1987".

+

Dans le commentaire que le rapport au Roi consacre à l'article 3 du projet, il faut lire manifestement : "n'est pas prise en considération" au lieu de "est prise en considération".

De Kamer was samengesteld uit

de Heren : P. VERMEULEN, voorzitter,
Messieurs : président,

J. NIMMEGEERS, staatsraden,
W. DEROOVER, conseillers d'Etat,

Mevrouw : F. LIEVENS, griffier,
Madame : greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. W. DEROOVER.

Het verslag werd uitgebracht door de H. M. VAN DAMME, adjunct-auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. W. DEROOVER.

Le rapport a été présenté par M. M. VAN DAMME, auditeur adjoint.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER, DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

F. LIEVENS. P. VERMEULEN.